

השיבת עשן רבי נחמן מברסלב

איש כי ידור נדר ... (במדבר ל, א)

נדרים גבוהים מאד. והם בבחינת שרשי התורה, בחינת תשובה שהוא למעלה מהתורה, ומשם נמשך כל סליחת עוונות, והעיקר על ידי צדיקי האמת בחינת משה שממנו מקבלים כח כל ראשי המטות שהם בחינת יחיד ממה שיכול להתיר הנדר. כי התרת נדרים הוא חידוש ופלא יותר שאפילו כשעלה למקום הנדר ואסר על עצמו איזה דבר שאזי נאסר עליו באסור תורה אף על פי כן עדין יש לו כח שיתחרט על נדרו ויבוא לפני החכם ויתיר לו נדרו. כי כל נפשות ישראל כלולים במשה שהוא בחינת צדיק הדור, וממנו מקבלים כח כל הממחים שיכולין להתיר ביחיד או שלשה הדיוטות. כי כל התרת נדרים הוא בכח משה רבנו שהוא הראשון שנתן לנו את התורה ואלו גלה ה' יתברך סוד נדרים והתרתן על ידי החרטת לפני החכם וכי' שזה סוד התשובה שעיקרה היא החרטת.

ועל כן איתא במדרש (ויקרא רבה פ"ז) על פסוק (שמות ב) וירא בסבלות שמושה רבנו נתן לב על סבלות בני ישראל בגלות ואז אמר לו ה' יתברך שעל ידי זה יזכה לפרשת נדרים וכי'. והדבר פליאה ותמוה מאד, מה שייכות יש דייקא לפרשת נדרים לענין מרידת הגלות. אך משה ראה מרידת הגלות ונתן לב לזה, וראה שעיקר הגלות על ידי עונות ישראל ועיקר התיקון על ידי תשובה. ועיקר העיכוב של התשובה הוא המחלקת של החולקים עליו שמתגברים כנגדו מאד כמו שכתוב אכן נודע הדבר, ודרשו רבותינו ז"ל (שמות רבה פרשה א) שנודע לו סוד הגלות שהוא בשביל החולקין והדלטורין. היינו שהבין שהיה לו כח להשיב ישראל בתשובה. כי ר"ב המון בני ישראל היו שומעים אליו, אך עיקר העיכוב הוא על ידי בחינת דתן ואבירם שעומדים כנגדו בכל פעם כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שם) כל מקום שנאמר נצים נציבים, אינם אלא דתן ואבירם. וכן הוא בכל דור ודור. על כן כשראה ה' יתברך שמושה נותן לב לזה להצטער בצרתם ויראה היטב בסבלותם ואיך שקשה מאד לתקן ולגאלם, על כן גלה לו ה' יתברך סוד פרשת נדרים שבוזה הראה לו הכח של הצדיקים והכשרים שבישראל שבכל דור ודור שהם בחינת מקנאי קנאת ה' צבאות בחינת פינחס.

כי נדרים הם בבחינת מקנאי קנאת ה' צבאות שהוא בחינת צדקה. דהיינו כמו הנודר איזה נדר בשביל פרישות שהוא מחמת שרואה שיצרו רוצה להתגבר עליו, על כן הוא קופץ ונשבע או נודר ואוסר עליו גם את המותר בשביל פרישות ועל ידי זה יש לו כח יותר להתגבר. כמו כן הוא המקנא קנאת ה' צבאות כמו פינחס שראה גודל הקלקול אז, ולא היה מי לעמד נגד עשרים וארבעה אלף וכי'. והעיקר נגד הראש והנשיא שלהם שהוא זמרי כמו שכתוב (במדבר כה) והמה בוכים פתח אהל מועד. ואז חגר מותניו ועשה מה שלא נצטוה על זה בפרוש ועמד והתפלל ולקח ר"מ וכי' וקנא קנאת ה' צבאות והציל את כל ישראל ונחשב לו לצדקה, כמו שכתוב (תהלים קו) ותחשב לו לצדקה. כי זהו גם כן בחינת צדקה שהעיקר הוא מחמת שהמון כבר ביד העשיר ובידו לעשות עמו מה שירצה בבחירתו, והוא מתגבר ונותן מכיסו צדקה ומשבר אכזריות שבלבו ומהפכו לרצון, בזה עושה נחת רוח גדול לה' יתברך, ונחשב כאלו הלוח להקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (משלי יט) מלוה ה' חונן דל וכי'. ובכל זה רואין גודל כח הבחירה. כי הלא בודאי ביד ה' יתברך לפרנס העניים ולתן להם העשירות, וכמובא בדברי רבותינו ז"ל (בבא בתרא דף י) קשיא זאת מהחולקים שהקשו: אם הקדוש ברוך הוא אוהב עניים למה אינו מפרנסן וכי'. אך העיקר הוא רק בשביל שהבן אדם הבעל בחירה ימשיך החסד לעולם על ידי צדקתו שנתן בבחירתו שלאחר שבא המעות לכיסו והוא מאמין שהכל מרצון ה' יתברך ומקיים רצון ה' יתברך ומשבר אכזריותו ונותן צדקה לרעבים בבחירתו זה יקר מאד אל ה' יתברך. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל שם (ערובין פו) על פסוק (תהלים סא) חסד ואמת מן יצאנהו. כי דייקא על ידי זה ממשיך חסדים. ועל כן נסמך פרשת נדרים לפרשת פינחס, כי נדרים הם בבחינת צדקה בחינת (דברים כג) מוצא שפתיך תשמר ועשית כאשר נדרת וכי' עד בפ"ז צדקה (ראש השנה ו). והוא בחינת קנאת ה' צבאות בחינת פינחס. ועל כן נסמכו זה לזה כי הכל בחינה אחת. (הלכות ברכת השחר - הלכה ה', אות צ"א)

סיפור

רבי מנדיל מלאדיזין הני"ל, היה בתולדותו ומנעוריו מצד המתנגדים, ונתקרב למוהרני"ת ז"ל על ידי רבי יצחק חזן מברסלב, שנתוודע אתו בכפר במקום לימודו עם נערים, אשר נשכר להם לצרכי פרנסתו. ורבי יצחק היה דרכו לומר דברי צחות בכל עת, ובהתוודעו עם רבי מנדיל הני"ל ואמר איזה דברי צחות, ענה ואמר לו רבי יצחק: **אתה חכם, אבל בעיר ברסלב נמצא איש חכם יותר ממך**. ושאל אותו: **מי הוא? והשיב לו: רבי נתן!** ונכנס זה הדיבור באזני רבי מנדיל, יען אשר ראה והבין בזה האיש רבי יצחק שגם הוא איש חכם ונבון, והתחיל לכסוף לנסוע לברסלב למוהרני"ת ז"ל, אבל לא היה יכול לנסוע באמצע הזמן שנשכר בו ללמוד עם הנערים הני"ל. וזה היה בחורף, אשר הוכרח להמתין עד קודם פסח שחזר לביתו לטאלטשין. ובחול המועד פסח, נתוודע אתו בשוק רבי מאיר יהודה (שיישב אז בטאלטשין) בעת שרצה לנסוע למוהרני"ת ז"ל על ימים אחרונים של פסח, ונתעורר עוד הפעם על ידי רבי מאיר יהודה הני"ל, עד ששכר אתו ביחד את העגלה. ובא לפני מוהרני"ת ז"ל, וסיפר לפניו את כל לבבו בדבר מבוכותיו ומוהרני"ת ז"ל ידע מה להשיבו, עד שנהפך לאיש אשר כשר בכל ימי חייו וכאשר נספר לקמן. (כל זה שמעתי מאבי ז"ל).

ומרבי נתן ב"ר ליילי ראובן ז"ל שמעתי, שראה אותו פעם אחת בבית המדרש בעת לבישת הטלית שהיה שמח מאוד. וספר לו, שביום התוועדותו עם רבי יצחק מכוון ממש טרם שנתוודע אתו, נכנס בלבבו [כפי עוצם מבוכותיו כני"ל] שיפסוק שלגמרי מללבוש טלית ותפילין. אבל, מיד בשמעו שבחי מוהרני"ת ז"ל מפי רבי יצחק הני"ל, חשב בדעתו להמתין על כל פנים, עד שידבר תחילה עם מוהרני"ת. וכן היה, שזכה מוהרני"ת בעזרת ה' יתברך, להוציא מלבבו כל מבוכותיו עד שנהפך לאיש כשר ומאמין כני"ל, והיה שמח ושש על זה בכל ימי חייו, כמוצא של רב.

מכתב (ספר אפי הנחל - חלק ב - מכתבים נח-ס)
לכבוד איש בריתי, שהוא הגבר המיחד שזכה להקריב את חייו ומוסר עצמו למיתה על מזבח האהבה והגעוועים וההתקשרות אל הצדיק האמת, אור החדש הצח ומצחצח שממרק ומצחצח העיינים לראות הפתחים איך לצאת מכל מיני חושך ועל-ידי זה הזורים למוטב. הצדיק מציל נפשות העשוקות הקדושות מן החיות רעות שלא יהיו נצודים בהם חס ושלום כצפרים האחוזות בפח וכדגים שנאחזים במצודה, שהיה בלתי אפשרי לעמד כנגדם, אבל ה' יתברך גיבור על הכל ועשה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות ועור והושיע להצדיק להכניע קלפת המן הרשע וכל זרע עמלק, ולהפיל אותו וזרעו.
לבי יקירי, האוחז עצמו בהצדיק שהוא עיקר החידוש והפלא של כל הבריאה, שלא היה כמותו ולא יהיו כמוהו, שיש לו נגון ושיר של חסד כזה שמקיץ ומעורר כל העולם משנתם ומתקן הכל בתכלית התיקון, ויכול להפ"ך כל העולם מרע לטוב ולקרב כולם לה' יתברך ולתורתו.
עצמי ובשרי, שדעתי ומח"ו חזקים בהאמת לאמתו ויש לו לב חזק ותקיף ללבוש רוח גבורה ללחם מלחמת ה', ושעל-ידו יתפרסם תורת רבנו הקדוש בעולם, להודיע לבני-אדם גְדֻלַת תורתו הנוראה, לקרב על-ידי זה אנשים רבים לה' יתברך ורבים מעמי הארץ יהיו מתייהדים.
כשאוחזין הכלי מלחמה ללחם עם המונעים אותו מנקדת האמת, בזה בעצמו כבר נצח הרבה, כי כל עבדא ותנועה קלה שהאדם מתגבר לעשות בשביל התקרבות לצדיק הוא יקר מאד בעיני ה' יתברך, ותכף הוא מנצח הרבה ניצחון אמיתי ונצחי שיישאר קיים לנצח, ובודאי אינה נאבדת כל פסיעה ופסיעה וכל תנועה ותנועה בשביל להתקרב להנחל נובע הנורא והנשגב, והכל נזכר לך לטובה. חזק וחזק ובטח בה' כי לא יעזב אותך בכ"ח הצדיק המהפך הכל לטובה. עיני ורעיוני כלות תלויות וצופיות לישועתך בכל עת תמיד בכ"ח התפלות והתחנות שאני מתפלל בעדך בכל נפשי ורוחי.

עצות ותפילות

צריך לשמר מאד את הבגדים שלא יבוה אותם, רק לשמורם היטב מכתמים ולכלוך, כי הבגדים בעצמם הם דנים את האדם אם אינו מכבדם כראוי. וכל מי שהוא גדול ביותר, צריך לשמר את הבגדים ביותר, כי כל מה שגדול יותר, מדקדקין עמו יותר (לקוטי עצות – בגדים, א).

על-ידי שאינו שומר את הבגדים מכתמים, על-ידי-זה עושה פרוז בין קדשא-בריך-הוא ושכינתה, ואז שולטת שפחה בישא, שהיא מלכות הרשעה, והוא כמורד במלכות, ועל-ידי-זה פרנסתו בטרור ובכבדות (לקוטי עצות – בגדים, ב).

על-ידי שעושים לבוש נאה לצדיק, על-ידי-זה מלביש את השכינה בלבשוין דנהורין ונמתקין כל הדינים (לקוטי עצות – בגדים, ג).

הבגדים יהיו שלמים תמיד ולא קרועים, כי כשהבגדים קרועים, חס ושלום, הוא קלקול השמירה, כי הבגדים הם בסוד החשמ"ל, שהוא שמירה (לקוטי עצות – בגדים, ד).

הבעל דבר והסטרא אחרא תופס את האדם בבגדו, דהיינו שמטריד אותו בטרדת בגדיו ומלבושיו, כי טרדת הצטרכות המלבושים ובגדים של האדם הם מבלבלין מאד את האדם ומונעים אותו מעבודת השם יתברך. אך מי שלבו חזק בה' אינו משגיח על זה אף-על-פי שאין לו בגד ללבוש, הוא עושה את שלו בעבודת-השם כפי מה שיכול, עד ישקיף וירא ה' משמים (לקוטי עצות – בגדים, ה).

ותעורני ותושיעני ותהיה עמי תמיד, ותשמר את לבושי ובגדי שלא יבא עליהם שום לכלוך ושום כתם ושום רבב, כי אתה לבד ידעת גדל הפגם הנוגע בהשכינה בעצמה, ובעולמות עליונים על-ידי פגם הבגדים כשאינן שומרים אותם מכתמים ולכלוכים, והבגדים בעצמם דנין את האדם על זה כשאינן שומרים אותם מכתמים. ובעוונותי הרבים קשה וכבד עלי מאד גם דבר הזה לשמר את הבגדים מכתמים, כי אי אפשר שלא אסיח דעתי מהם, ובפרט בשעת עסק התורה והתפלה ושאר עסקים, ואז באים חס ושלום עליהם כתמים בהסח הדעת. וכל זה גרמתי על-ידי עוונותי המרבים ומחשבותי המבלבלות מאד, אשר על-ידי זה איני זוכה לשמר את הבגדים ולהחזיקן בנקיות ולהצילן מכתמים ולכלוכים:

ותזכני לתקן פגם כל הכתמים של הבגדים שלא שמרתי אותם עד הנה, ותמחל ותסלח לי על כל הפגמים האלה. ותעורני מעתה ותשמרני ותצילני מכל חטא ועוון ומכשול, ותעורני מעתה לשמר את הבגדים והלבושים שלי לכבוד ולהחזיקן בנקיות, ותזכני שלא ימצא על כל בגדי ולבושי שום כתם ושום לכלוך ורבב כלל. ותגן בעדי ותשמרני אותי ואת בגדי תמיד, ויהיו גופי ופשי ובגדי ולבושי כלם נקיים וטהורים וקדושים תמיד מעתה ועד עולם (לקוטי תפילות – מתוך תפילה כט).

שיחות

(מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)
אני סבלתי כמה שנים, היה כמו אחד משגע. וכלם, כל הילדים זרקו עלי קליפות ואבנים, בזיון גדול. אני קבלתי הכל, כן. אם אני חי, אינני יודע. מה שאני סבלתי זה למעלה מן הטבע!

אני לא האדם שהיה, היום אני זקן.. וחדש! אני הייתי גיבור, התפללתי בכל כחי והקולות של התפלה שלי - היה מתבטלים כולם, כל המתנגדים. רק לשמע קולות כאלו. וגם-כן יש עוד הרבה לדבר לספר, אבל אני לא יכול לדבר. העולם לא יודע כלום, עוד לא יודע כלום...

אני מצטער מאד על כל הזמן שלא הייתי אצל רבי שמעון, מה יש לי לעשות בעולם? אני ורבי ישראל קרדונר היינו תמיד אצל רבי שמעון, אז הייתי צריך להמשיך להיות אצל רבי שמעון.

רבי שמעון ובנו רבי אלעזר, צדיקים קדושים כאלה.. ואנחנו זוכים להיות על-ידם. אני שמעתי שנים רבות שהמקום הזה קדש קדשים, אנחנו לא משיגים ולא יודעים כלום כלום מה זה, זה קדש קדשים! כל הסביבה הוא קדש קדשים. זה הכל קדוש כמו הציון הקדוש!

הכל אחד, ירושלים עם הצדיק ובית המקדש - הכל אחד! אנחנו פה, גם-כן רבי שמעון פה, כל הסביבה הוא רבי שמעון. יש עניינים פלאים, אסור לדבר, אי אפשר...

על-כל-פנים מעכשיו, מעכשיו תדע שהמקום שלי הוא רק מירון אצל רבי שמעון. אני משליך את צפת וכל העולם, רק מירון, רבי שמעון!

אני רוצה להיות באיזה מקום במירון שלא ידע שום אדם שאני שמה, שלא ידעו. אני נמצא אצל רבי שמעון במירון כמו שהייתי עם רבי ישראל. המקום שלי לא בשום מקום, רק אצל רבי שמעון במירון...

היה מעשה, פה במירון, בבית-הכנסת הגדול אצל רבי שמעון. היה נס כזה.. אני שמעתי מאנשים שהיה נס של תחיית המתים!

נפל ילד ממגדל גבוה, ילד קטן, והבניין היה גבוה מאד והוא נפל מהגג ומת. אז היה צדיקים והם אמרו שכל הקהל יצא מן הבית-הכנסת, וככה היה, לא נשאר - רק המת לבדו.. והוא נחיה, היה לו תחיית המתים!
אני שמעתי את זה מאנשים שראו את זה. והפלאות של רבנו גבוה יותר (צוחק)...

כשרבנו הקדוש הגיע לארץ ישראל, הוא הגיע עם התלמיד הראשון שלו, והוא בא על ציונו הקדוש של הרשב"י, אז הרשב"י הוא שאל את רבנו: "מי-רון, מי?"

אמר לו רבנו: "אני רון! רבי נחמן", נַחַּ נַחְמֵי נַחְמֵן מאומן!
מירון - מי זה רון?

אז אמר רבנו: "מירון.. אני!" רבי נחמן!
מי רון - רבי נחמן! אני!

לאחד הגיע לרבי ישראל לבשר לו על ארוסיו שהתקיימו בהשגחה נפלאה ובדרך-נס, ביום ההלוא של התנא הקדוש רבי יונתן בן עזיאל!
הו, שמח תשמח, זה שמחה גדולה, השם יתברך יברך כל אחד בזיווג שלו, בזיווג טוב וכשר...

ברוך השם, אל תעכבו את החתונה, ויתן תודה והודאה להשם יתברך על הנס והחסד הגדול הזה, אתה ממש התחדשת בחיים חדשים. רואים שזה מאת השם מן השמים, בלי שום פעלה. צריכים להוציא מזה למוד שכל דבר מהשם יתברך, רק אמונה. אנחנו מאמינים, אבל צריכים אמונה באמת, שיהיה באמת. אם יש אמונה אבל בדבר שקר - זה לא נקרא אמונה.

ברוך השם אנחנו זכינו לידע מרבנו הקדוש שהוא מכניס בנו אמונה כזו, אמונה שהיא חדשה, רק אנחנו צריכים לקבל.

נו, אולי תזכה להודיע למשפחה מרבנו הקדוש, זה עולה על הכל. בזכות שזכית להתקרב לרבנו הקדוש, זה נותן לנו כל מיני יצועות.

זה שזכית להתקרב לרבנו הקדוש באמת ובאמונה, זה הדבר יביא עליך כל הברכות שבעולם, כל ההשפעות טובות!

אל תשכח תמיד להודות ולהלל לשם על הנס הגדול הזה ועל החסד הגדול הזה שאין לנו מושג, זה חסד, זה אוצר של כל האוצרות, ואחר-כך אם ירצה השם יתברך אני רוצה שאזכה להיות על הברית-מילה ועל החתונה של שמחת הנכד. ברוך השם יש לי זמן, יש לי ברכה מרבנו הקדוש שאני אאריך ימים, כתוב בהפתק "ועליך אמרתי האש שלי תוקד עד ביאת המשיח".

דבר אחד מדבריו של רבנו הקדוש לא שווה ריקס, כל מה שהוא אמר - אנחנו רואים!

חז"ל כינו את האשה 'עקרת הבית' - עיקר הבית, עקרת - עיקר, עיקר הבית, האשה. וגם-כן לא טוב האשה תעבד במקומות אחרים.

רבנו הקדוש הוא מאיר בנו לדעת האמת איך שהאשה היא עיקרת הבית. והוא מדבר ביותר מגדל הרחמנות שיש על האשה. רבנו הקדוש, כמה הוא מזהיר ומחייב לכבד את האשה, לרחם עליה ולעזר לה הכל מה שאפשר לו, על כל דבר לעזר לה. התורה מזהירה אותנו לתת כל הכבוד לאשה, אבל בדרך התורה. ורבנו הקדוש מצוה מאד לרחם ולכבד את האשה, לרחם עליה, לעזר לה, כן.

רבנו הקדוש אומר ביספר המדות' וגם הגמרא אותו דבר, הגמרא גם-כן מדברת מזה, זהו לשון הגמרא: "המגרש את אשתו - על-ידי זה אינו מצליח!" לא טוב לגרש את האשה, אדרבא צריכים שלום בית.

אני הייתי מקרב לרבנו, התחנתני, אבל מזה לא ידעתי, לא ידעתי בשכלי גדל מעלת האשה. לא חשבתי על זה, חשבתי שהיא משרתת אותנו בבית, לא מגיע לה כלום. אבל רבנו הקדוש הוא מכניס בנו, מאיר בנו כל האורות של התורה של כל דבר.

צריכים לרחם על האשה, רבנו הקדוש חושב מה שהאשה כל-כך סובלת בחייה בלידת הבנים ובגדול הבנים והיא קונה כל דבר והיא מבשלת והיא.. הכל, הכל האשה. היא סובלת מאד בחייה הרבה מאתנו, מהילדים ומהבנים, מה שהיא סובלת בחייה...

העולם לא מדברים מזה כלל, כאילו האשה היא כלב. אוי ווי, רבנו הקדוש הוא הרגיש, הוא מגלה גדל הרחמנות, צריכים לרחם עליה, צריכים לכבד אותה, כן.

רבנו הקדוש, הוא כל-כך בכה לפני השם יתברך... הוא התפלל הרבה להשם יתברך שכשיבואו בבקשה אליו שיתפלל על מקשה לילד, רק השליח יגע בהנעל בפתח של הדלת, שימשך הדלת - תכף היא תוליד, תכף! השליח, לפני שיכנס לבית ויגיד לרבנו את הבקשה, רק יפתח את הדלת.. אז האשה תכף תוליד! הוא פעל אצל השם יתברך! (צוחק)...

(ההמשך יבוא)

כתובתנו: SHABAT.BRESLEV@gmail.com